

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

Į 2026-03-02 Nr. 2D-615

DĖL IŠVADOS ĮSTATYMO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi [Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių \(kooperatyvų\) įstatymo Nr. I-164 pirmojo skirsnio ir 8¹, 10, 16, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Projektas), teikia pastabas ir pasiūlymus.

1. Pažymėtina, kad teisėkūros požiūriu sąvokų apibrėžtyse neturėtų būti nustatomi reikalavimai, sąlygos, kriterijai ar kitos reguliacinio pobūdžio nuostatos. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekte dėstomų Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo (toliau – KBĮ) sąvokų „kooperatinė bendrovė“ (2 str. 4 d.), „kooperatinės bendrovės pasyvus narys“ (2 str. 6 d.) ir „pajaus vardinis dokumentas“ (2 str. 7 d.) apibrėžtyse atsisakyti reguliacinio pobūdžio nuostatų, t. y. formuluočių: „Jos nariai įneša lėšas kapitalui sudaryti, tarpusavyje pasiskirsto riziką ir naudą pagal narių prekių ir paslaugų apyvartą su šia bendrove ir aktyviai dalyvauja kooperatinės bendrovės valdyme“; „Pasyvaus nario teises ir pareigas nustato kooperatinės bendrovės įstatai ir šis Įstatymas“; „Kooperatinės bendrovės pajams Vertybinių popierių įstatymas netaikomas“, šiose nuostatose nustatytą reguliavimą perkeltiant į dėstomasias įstatymo nuostatas.

2. Dėstomoje KBĮ 2 str. 11 d. nurodoma, kad kitos sąvokos, be kita ko, suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse bei Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, tačiau neaišku, kokias konkrečiai šių įstatymų sąvokas siekiama pasitelkti. Pažymėtina, kad, tuo atveju, jeigu būtų aktualios tik pavienės sąvokos, jas tiesiogiai galima būtų nurodyti KBĮ 2 str. 11 d. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina persvarstyti KBĮ 2 str. 11 d. nuostatų tinkamumą.

3. Dėstomoje KBĮ 3¹ str. 1 d. nurodoma, kad „Kooperatinė bendrovė, atitinkanti šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus, laikoma žemės ūkio kooperatine bendrove“. Ši nuostata iš esmės dubliuoja KBĮ 2 str. 10 d. pateiktą termino „žemės ūkio kooperatinė bendrovė“ apibrėžtį. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti reguliavimo dubliavimo: arba tikslinti 2 str. 10 d., joje

paliekant tik glaustą sąvoką, o reikalavimus dėstyti 3¹ str., arba atitinkamai peržiūrėti 3¹ str. 1 d. pirmąjį sakinį.

4. Dėstomoje KBĮ 3¹ str. 1 d. nurodoma, kad „Informacija apie kooperatines bendroves, kurios yra žemės ūkio kooperatinės bendrovės, kaupiama Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje **ir skelbiama viešai**“. Siūlytina tikslinti šią nuostatą, nurodant, kokiame šaltinyje viešai būtų skelbiama.

5. Projekte (KBĮ 3¹ str. 1, 7, 8 d.) vietoj „Juridinių asmenų registro duomenų tvarkytojas“ nurodytinas „Juridinių asmenų registro **informacinės sistemos** duomenų tvarkytojas“¹. Atitinkamai ir Projekto 6 str. vietoj „Juridinių asmenų registre“ įrašytina „Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje“).

6. Siūlytina įvertinti, ar, siekiant palyginamumo, neturėtų būti vienodinama narių skaičiavimo tvarka (KBĮ 3¹ str. 2 d. 1 p. paskutiniajame sakinyje 20 proc. dydis siejamas **su balsų skaičiumi**). Ar tokiu pat principu vadovaujantis neturėtų būti nustatomas ir 90 proc. dydžio skaičiavimas (žr. KBĮ 3¹ str. 2 d. 1 p. pirmąjį sakinį) – t. y. siejantis ne su narių skaičiumi, o su jų balsų skaičiumi? Tai taikytina ir dėl dėstomos KBĮ 8¹ str. 2 d. nuostatos, kuri reglamentuoja santykinį pasyviųjų narių skaičių bendrovėje.

7. Dėstomame KBĮ 3¹ str. 2 d. 2 p. a p. minimas „mokestinis laikotarpis“. Siūlytina įvertinti šios formuluotės konkretizavimo poreikį, nurodant kaip / pagal kokius įstatymus toks laikotarpis būtų suprantamas.

8. Dėstomas KBĮ 3¹ str. 2 d. 3 p. pildytinas (konkretizuotina formuluotė „mokėjimas atidėtas“), atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 str. 3, 4, 6 d. taip pat minimas įsiskolinimo, delspinigių ir baudų atidėjimas.

9. Pagal dėstomą KBĮ 3¹ str. 3 d. „Vyriausybės įgaliota institucija žemės ūkio ministro nustatyta tvarka vertina kooperatinės bendrovės atitiktį šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams <...>“. Siūlytina konkretizuoti šią nuostatą, nurodant, kokiu momentu toks vertinimas būtų atliekamas, be kita ko, nustatant ir tokio vertinimo santykį su KBĮ 3¹ str. 1 d. nuostata, pagal kurią vertinimą atlieka ir kooperatinės bendrovės vadovas.

10. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 9 str., kuriame pateikiamos informacinių sistemų rūšys (viena iš rūšių – registrų informacinės sistemos), nuostatas, siūlytina Projekte vartoti bendresnę formuluotę (pvz., dėstomose KBĮ 3¹ str. 3 ir 11 d. vietoj „valstybės registrų ir informacinių sistemų“ įrašyti „valstybės informacinių sistemų“).

11. Dėstoma KBĮ 3¹ str. 7 d. d p. formuluotė peržiūrėtina iš esmės, pasitelkiant tą pačią logiką ir tas pačias formuluotes, kaip ir KBĮ 3¹ str. 2 d. 3 p. (t. y. KBĮ 3¹ str. 7 d. d p. formuluotė

---

¹ Taip pat žr. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 25 str.

„nevykdo mokestinių ar socialinio draudimo įsipareigojimų“ pernelyg abstrakti, lyginant su KBĮ 3¹ str. 2 d. 3 p., kuriame nustatomi konkretūs galimo įsiskolinimo dydžiai).

12. Siūlytina įvertinti, ar dėstomo KBĮ 3¹ str. 4 d. nuostata, pagal kurią žemės ūkio kooperatinei bendrovei suteiktas 30 darbo dienų terminas neatitikimams pašalinti jos prašymu gali būti pratęstas, neturėtų būti tikslinama, nustatant bent bendruosius tokio pratęsimo pagrindus ar aplinkybes. Iš Projekto nėra aišku, kokiais atvejais šis terminas galėtų būti pratęsiamas, ar žemės ūkio kooperatinės bendrovės prašymas turėtų būti motyvuotas, ir kokiais kriterijais vadovautųsi sprendimą priimanči institucija.

13. Pagal dėstomą KBĮ 3¹ str. 9 d. „Pakartotinio žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo tvarką nustato žemės ūkio ministras“. Siūlytina įvertinti, ar nereikėtų KBĮ įtvirtinti esminių tokio pakartotinio žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymens suteikimo sąlygų, nes tokia žemės ūkio ministro tvirtinamame teisės akte galėtų būti įtvirtinamos tik procedūrinio pobūdžio nuostatos (esminiai asmenų teisių ribojimai reglamentuoti įstatymo lygiu – KBĮ). Taip pat pastebėtina, kad minėta KBĮ 3¹ str. 9 d. nuostata iš dalies dubliuoja 10 d. nuostatą, pagal kurią „Šio straipsnio nuostatų įgyvendinimo tvarką nustato žemės ūkio ministras.“. Siūlytina lydimajame medžiagoje pagrįsti KBĮ 3¹ str. 10 d. nuostatos įtvirtinimo poreikį, įvertinti ir jos konkretizavimo galimybę, nurodant, kokius konkrečiai aspektus pavedama reglamentuoti žemės ūkio ministrui.

14. Reikėtų Projekto lydimajame medžiagoje pagrįsti, dėl kokių priežasčių nustatomas skirtingas reglamentavimas žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms ir miško savininkų kooperatinėms bendrovėms **įsiskolinimo kontekste** (t. y. pagal KBĮ 3¹ str. 2 d. 3 p. žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms leistinas įsiskolinimas iki 500 eurų, o pagal KBĮ 3² str. 1 d. 4 p. miško savininkų kooperatinėms bendrovėms – įsiskolinimas apskritai negalimas). Pažymėtina, kad tokia teisiniu reguliavimu gali būti pažeidžiamas asmenų lygybės principas, kadangi šiame (įsiskolinimo) kontekste nėra esminių objektyvių skirtumų tarp bendrovių, vykdančių kooperaciją žemės ūkio ir miškų ūkio srityse.

15. Siūlytina Projekto lydimajame medžiagoje įvertinti tai (esant poreikiui, keisti ir Projekto įsigaliojimo datą), ar Projektui įsigaliojti neturėtų būti taikomos Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d. nuostatos².

16. Projekto 6 str. 2 d. nustatyta, kad teisės aktuose nustatytos lengvatos, paramos priemonės ir kitos teisės, skirtos pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), nuo šio Įstatymo įsigaliojimo dienos taikomos žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms, **turinčioms įrašą apie šį žymenį Juridinių asmenų registre**. Lieka neaišku, ar

² 4. Teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, **paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną**, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos. Ši nuostata netaikoma, kai teisinis reguliavimas nustatomas arba keičiamas pagal Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus įpareigojimus, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimus, taip pat kai nustatomas ūkio subjektams palankesnis teisinis reguliavimas.

lengvatos, paramos priemonės ir kitos teisės turėtų būti taikomos / suteikiamos nuo įrašo apie žymenį įrašymo Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje iki tokio įrašo panaikinimo ar tuo laikotarpiu, kuriuo kooperatinė bendrovė atitinka Projekto 3¹ straipsnyje nustatytus reikalavimus. Siūlome atitinkamai papildyti Projektą, aiškiau atskleidžiant pirmiau minėtų papildomų teisių atsiradimo momentą.

17. Projekto 7 str. 3 d. nurodytas „Juridinių asmenų registras“ nėra teisės subjektas, todėl formuluotė keistina į „Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojas“ (atitinkamai keistina ir 7 str. 4 d., kurioje vartojama analogiška formuluotė).

18. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Projekto 7 str. 3 d. techniniai ir informacinių sistemų pakeitimai turi būti atlikti iki 2027 m. sausio 1 d., t. y. iš esmės per 2026 m., tačiau tokie darbai nebuvo suplanuoti ir Teisingumo ministerija, kaip Juridinių asmenų registro informacinės sistemos valdytoja lėšų šiems darbams 2026 m. nėra numaciusi. Prašome nurodyti šių darbų atlikimo finansavimo šaltinį arba nustatyti vėlesnį jų įgyvendinimo terminą.

19. Projekto 7 str. 4 d. nurodyta, kad Juridinių asmenų registras žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį įrašo remdamasis Vyriausybės įgaliotos institucijos pateikta informacija, tačiau Projekte nėra nurodyta, kokia konkrečiai informacija turi būti pateikiama. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti šios nuostatos turinį, aiškiai įvardijant, kokius duomenis Vyriausybės įgaliota institucija turi pateikti Juridinių asmenų registrui.

20. Projekto 7 str. 4 d. nustatyta, kad Juridinių asmenų registras, remdamasis Vyriausybės įgaliotos institucijos iki 2027 m. sausio 15 d. pateikta informacija, per 3 mėnesius nuo 2027 m. sausio 1 d. įrašo šių kooperatinių bendrovių žemės ūkio kooperatinės bendrovės žymenį **be papildomo vertinimo**. Tokia formuluotė gali būti suprasta kaip nustatanti pareigą Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojui atlikti papildomą vertinimą kitais, nei Projekto 7 str. 4 d. numatytas, atvejais. Siūlome svarstyti galimybę atsisakyti nurodytos formuluotės arba papildomai pagrįsti jos nustatymo tikslingumą.

21. Atkreipiame dėmesį į galimą nenuoseklumą Projekto aiškinamajame rašte, kurio 9 p. teigiama, kad Projektui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės, o 12 p., kad Projekto įgyvendinimui reikalingus įgyvendinamuosius teisės aktus turėtų priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos iki 2027 m. gruodžio 31 d. (nors Projekto 7 str. 3 d. nustatyta, kad techniniai ir informacinių sistemų pakeitimai turi būti atlikti iki 2027 m. sausio 1 d.). Teisingumo ministerijos vertinimu, priėmus Projektą, turės būti keičiami Juridinių asmenų registro informacinės sistemos nuostatai.

22. Kartu pažymime, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento 27 ir 32 p., suinteresuotų institucijų išvadoms ir suinteresuotų asmenų pastaboms ir pasiūlymams dėl teisės aktų projektų pateikti turi būti numatytas **ne trumpesnis nei 10 darbo dienų derinimo terminas**, o išvadų dėl teisės aktų projektų pateikimo laikas pradedamas skaičiuoti

nuo kitos darbo dienos po teisės akto projekto paskelbimo ir išvadas teikiančių subjektų nurodymo TAIS. TAIS nurodytas pateikto derinti Projekto derinimo terminas – **9 darbo dienos** – galėtų būti vertinamas kaip netinkamas. Netinkamo teisės aktų projektų derinimo termino nustatymas ir taikymas galėtų pažeisti Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 4 ir 5 p. įtvirtintus teisėkūros atvirumo, skaidrumo (kiek susiję su visuomenės ir interesų grupių teise dalyvauti teisėkūroje ir teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo) bei efektyvumo (kiek susiję su pareiga gauti ir įvertinti pasiūlymus dėl teikiamo teisinio reguliavimo tinkamumo) principus, o tai ateityje galėtų kelti abejonių dėl priimto teisinio reguliavimo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (Konstitucinio Teismo 2016 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. KT22-N11/2016, 2019 m. balandžio 16 d. nutarimas Nr. KT12-N4/2019, 2021 m. birželio 7 d. nutarimas Nr. KT99-N9/2021). Atsižvelgus į tai, prašome užtikrinti tinkamą visų pastabų, gautų per Vyriausybės darbo reglamento 27 p. pirmojoje pastraipoje nustatytą terminą (**10 darbo dienų**), įvertinimą.

23. Kitos redakcinės pastabos perduotos rengėjams tiesiogiai el. paštu.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė

Andrius Miliūnas, mob. tel. +370 645 77 049, el. p. andrius.miliunas@tm.lt
Asta Baltrušaitytė, mob. tel. +370 671 86471, el. p. asta.baltrusaityte@tm.lt
Tomas Kuzelis, mob. tel. +370 671 90 746, el. p. tomas.kuzelis@tm.lt